

Ewa Kuklińska–Sadłocha: Controlling w Banku

Warszawa 2003 Wydawnictwo Naukowe PWN

Recenzowana książka jest bardzo interesującą publikacją przedstawiającą genezę, istotę oraz cele i zadania controllingu. Autorka odnosząc się do bogatej literatury przedmiotu prezentuje temat w pogłębiony, a zarazem czytelny i przejrzysty sposób. Niezwykle istotne jest zaprezentowanie controllingu w szerszym kontekście funkcjonowania banku z uwzględnieniem jego specyfiki jako szczególnej instytucji zaufania publicznego.

Autorka przedstawia controlling jako system bezpośrednio wspierający zarządzanie bankiem, obejmujący zasady, metody i techniki służące kierowaniu nim oraz sterowaniu procesami w banku. Szczegółowo wyjaśnia, w jaki sposób może on ukierunkować działania władz banku na realizację wytyczonych celów z uwzględnieniem zarówno korzyści dla akcjonariuszy, jak też długoterminowego funkcjonowania danej instytucji. Przedstawiając controlling jako całościową koncepcję, której realizacja może służyć racjonalnemu wykorzystaniu wszystkich zasobów banku, prezentuje wiele możliwości wykorzystania jego narzędzi w praktyce bankowej.

Książka składa się z siedmiu rozdziałów, obejmujących podstawowe zagadnienia niezbędne do zrozumienia istoty controllingu, zapoznania się z jego specyfiką oraz możliwościami zastosowania w banku. Szczegółowy opis uzupełniają czytelne tabele porównawcze, wykresy i rysunki poglądowe. Dzięki temu łatwiej jest zrozumieć omawianą tematykę, a w szczególności znaleźć związki z istotnymi problemami występującymi w codziennym działaniu instytucji finansowej.

W spójnych i tworzących autonomiczną całość rozdziałach Autorka sukcesywnie przedstawia:

- organizację działalności banku na tle współczesnych koncepcji zarządzania, w tym także takie formy organizacyjne banku jak struktury: funkcjonalne, tzw. dywizjonalne, zorientowane marketingowo oraz macierzowe,

- definicję i specyfikę controllingu bankowego oraz przedstawienie różnic w porównaniu z różnymi formami kontroli wewnętrznej i zewnętrznej oraz z rachunkowością,

- zasadnicze elementy controllingu bankowego, tj. systemy: planowania, rachunkowości, kontroli planowania i budżetowania, informacji i sprawozdawczości,

- oraz elementy wspierające system controllingu (analizy i prognozy gospodarcze, marketing, elektroniczne przetwarzanie danych),

- warunki efektywnego funkcjonowania controllingu bankowego, w tym m.in. style i metody zarządzania bankiem, zintegrowany system planowania oraz kontroli, księgę planowania, efektywny system informacji zarządczej, organizację procesu controllingu w banku,

- miejsce controllingu w strukturze organizacyjnej banku, z uwzględnieniem ważnych problemów praktycznych, takich jak np. struktura komórki controllingu, podział kompetencji między głównego kontrolera i dyrektora finansowego, controlling w jednostkach organizacyjnych banku,

- wybrane instrumenty controllingu banku, w podziale na cztery główne bloki tematyczne, tj. ocenę rentowności banku, metody wyznaczania marż odsetkowych, rachunek kosztów standardowych, ocenę efektywności oddziałów.

Należy podkreślić, że książka odnosi się również do doświadczeń wybranych banków krajowych i zagranicznych wykorzystujących w praktyce controlling jako skuteczną metodę umożliwiającą im efektywny rozwój w warunkach rosnącej konkurencji na współczesnym rynku finansowym. Między innymi dzięki temu oraz dzięki szerokiej przeglądowi literatury przedmiotu, pozycja ta powinna zainteresować i zadowolić Czytelników zajmujących się zawodowo szeroko rozumianą problematyką organizacji i zarządzania, studentów zainteresowanych zagadnieniem controllingu, oraz praktyków, zwłaszcza zatrudnionych w bankach i innych instytucjach finansowych. Zwraca uwagę fakt, że chociaż Autorka skupia się w swych rozważaniach na warunkach i możliwościach wykorzystania controllingu w bankach, to jednak zakres i sposób prezentacji zgromadzonych i przeanalizowanych w książce informacji może i powinien dotrzeć do szerszej grupy Czytelników. Prezentowana książka może być zatem z powodzeniem wykorzystywana zarówno w celach naukowych, dydaktycznych, jak również praktycznych na potrzeby zarządzania nowoczesną firmą.

rec. Dariusz Daniluk